

Sygn. akt: X U 510/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W.

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała - Kozioł

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 października 2017 r. we W.

sprawy z odwołania wnioskodawczyni **E. O.**

z udziałem ubezpieczonej **M. G.**

od decyzji strony pozwanej **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

z dnia 7.06.2016 (...)

o zasiłek chorobowy i macierzyński

oraz od decyzji z dnia 27.06.2016 znak: (...)

o zwrot zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego

I. umarza postępowanie wywołane wniesieniem odwołania od decyzji z dnia 7.06.2016 r. wobec cofnięcia odwołania;

II. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 27.06.2016 (znak: (...)) o tyle, że uchyła nałożony na ubezpieczoną M. G. obowiązek zwrotu odsetek w kwocie 3.688,21 zł, zaś w pozostałym zakresie odwołanie oddala;

III. oddala wniosek wnioskodawczyni o zwrot kosztów zastępstwa procesowego;

IV. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 czerwca 2016 r. (znak (...) - (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił ubezpieczonej M. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 14 lipca 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 15 lipca 2014 r. do dnia 25 sierpnia 2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od dnia 26 sierpnia 2014 r. do dnia 23 lutego 2015 r. od podstawy wymiaru 6 126,59 zł i przyznał ubezpieczonej M. G. prawo do wypłaty w/w świadczeń w okresie od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 23 lutego 2015 r. od podstawy 3 149,64 zł.

Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że za wynagrodzenie przyjmuje się przygód pracownika stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, po odliczeniu potrąconych przez pracodawcę składek na ubezpieczenia społeczne. Z posiadanej przez organ rentowy dokumentacji wynika, że ubezpieczona była zatrudniona w firmie (...) w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r., a w okresie od dnia 2 października 2013 r.

do dnia 24 lutego 2014 r. ubezpieczona była niezdolna do pracy. Za 33 dni nieobecności w roku kalendarzowym, tj. od dnia 2 października 2013 r. do dnia 3 listopada 2013 r., ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie chorobowe ze środków pracodawcy. W związku z powyższym organ rentowy dokonał wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 34. dnia niezdolności do pracy, tj. za okres od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 23 lutego 2015 r. Do ustalenia podstawy wymiaru w/w świadczeń przyjęto wynagrodzenie wskazane przez pracodawcę w druku Z – 3 za miesiąc wrzesień 2013 r. w kwocie 7 100 zł. Tym samym podstawę wypłaconego zasiłku stanowiła kwota 6 126,59 zł (7 100 zł – 13,71 %). Decyzją z dnia 17 kwietnia 2014 r. (znak: (...)) organ rentowy postanowił przyjąć od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r. kwotę minimalnego wynagrodzenia jako miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne M. G. z tytułu zatrudnienia u E. O.. W związku z wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 17 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2015 r. zmienił decyzję ZUS w ten sposób, że przyjął w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r. kwotę przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie jako miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne M. G.. Na podstawie wydanej po wyroku Sądu decyzji organu rentowego z dnia 23 grudnia 2015 r. (nr (...) - (...)) przyjęto do podstawy wymiaru zasiłków chorobowego i macierzyńskiego przeciętne miesięczne wynagrodzenie za wrzesień 2013 r. w wysokości 3 149,64 zł (3 650,06 zł – 13,71 %).

Od opisanej decyzji odwołanie wniosła E. O., zaskarżając decyzję w całości (k. 3 – 4) i wnosząc dodatkowo o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz odwołującej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Odwołująca wskazała w pierwszej kolejności, że zaskarżona decyzja jest przedwczesna, albowiem została wydana w oparciu o nieprawomocny wyrok. Dalej odwołująca podniosła, że zaskarżona decyzja winna zostać zmieniona poprzez uznanie, że w okresie od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 23 lutego 2015 r. miesięczną podstawę wymiaru świadczeń przysługujących ubezpieczonej winna stanowić kwota 7 100 zł. Przyjęta w zaskarżonej decyzji podstawy wymiaru świadczeń jest w ocenie odwołującej zaniżona, a brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia zaniżonej podstawy wymiaru świadczeń w postaci przeciętnego wynagrodzenia, a nie wynagrodzenia wynikającego z zawartej między odwołującą a ubezpieczoną umowy o pracę. Umowa o pracę nie była bowiem pozorna, określała realne i adekwatne świadczenie, była przez strony wykonywana. Ubezpieczona i odwołująca przed nawiązaniem stosunku pracy były osobami względem siebie obcymi, a odwołująca przez dłuższy czas poszukiwała pracownika odpowiedniego do zamierzenia inwestycyjnego, z umiejętnościami językowymi i zdolnością uczenia się. W dacie nawiązania stosunku pracy ubezpieczona ani odwołująca nie wiedziały o ciąży ubezpieczonej, co potwierdza, iż umowa o pracę nie została zawarta w celu uzyskania świadczeń społecznych.

Sprawa z powyższego odwołania została zarejestrowana w repertorium tut. Sądu pod sygn. akt **X U 510/16**.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania (k. 8 – 9).

Organ rentowy podtrzymał argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Pismem procesowym z dnia 18 sierpnia 2017 r. (data stempla pocztowego) **odwołująca E. O. cofnęła odwołanie** od decyzji organu rentowego z dnia 7 czerwca 2016 r. (znak (...) - (...)) oraz zrzekła się roszczenia w powyższym zakresie (k. 50).

Decyzją z dnia 27 czerwca 2016 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. zobowiązał M. G. do zwrotu na fundusz chorobowy nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r. w kwocie 11 212,99 zł oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. w kwocie 5 160,35 zł, wraz z odsetkami w wysokości 3 688,21 zł – łącznie 20 061,55 zł, oraz uchylił decyzję z dnia 23 czerwca 2014 r. (znak: (...)).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczonej M. G. zostały wypłacone w/w świadczenia w oparciu o podstawę wymiaru w kwocie 6 126,59 zł, ustaloną zgodnie z kwotą wynagrodzenia ubezpieczonej za miesiąc wrzesień 2013 r. (w kwocie 7 100 zł). Decyzją z dnia 17 kwietnia 2014 r. organ rentowy postanowił przyjąć kwotę minimalnego wynagrodzenia w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r. jako miesięczną podstawę wymiaru składek wobec ubezpieczonej. Od decyzji tej zostało złożone odwołanie. Decyzją z dnia 23 grudnia 2015 r., wydaną wskutek wyroku z dnia 25 sierpnia 2015 r. (sygn. akt VIII U 2430/14), zmieniono decyzję z dnia 17 kwietnia 2014 r. w ten sposób, że stwierdzono, że w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r. jako miesięczną podstawę wymiaru składek wobec ubezpieczonej należy przyjąć kwotę przeciętnego wynagrodzenia. Decyzją z dnia 7 czerwca 2016 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do świadczeń od podstawy wymiaru 6 126,59 zł, a przyznał prawo do wypłaty świadczeń od podstawy 3 149,64 zł. Wobec tego powstała nadpłata zasiłku chorobowego za okres od dnia listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r., która jest nienależnie pobranym świadczeniem i podlega zwrotowi.

Od opisanej decyzji odwołanie wniosła E. O., zaskarżając decyzję w całości oraz wnosząc o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 19 – 21).

Odwołująca podniosła, że brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia zaniżonej podstawy wymiaru świadczeń w postaci przeciętnego wynagrodzenia, a nie wynagrodzenia wynikającego z zawartej między odwołującą a ubezpieczoną umowy o pracę. Umowa o pracę nie była bowiem pozorną, określała realne i adekwatne świadczenie, była przez strony wykonywana. Ubezpieczona i odwołująca przed nawiązaniem stosunku pracy były osobami względem siebie obcymi, a odwołująca przez dłuższy czas poszukiwała pracownika odpowiedniego do zamierzenia inwestycyjnego, z umiejętnościami językowymi i zdolnością uczenia się. W dacie nawiązania stosunku pracy ubezpieczona ani odwołująca nie wiedziały o ciąży ubezpieczonej, co potwierdza, iż umowa o pracę nie została zawarta w celu uzyskania świadczeń społecznych. Wnioskodawczyni wskazała dalej, że organ rentowy winien wykazać, iż do pobrania świadczeń doszło w wyniku złej wiary ubezpieczonej, przejawiającej się w świadomości nienależności pobieranych świadczeń.

Sprawa z powyższego odwołania została zarejestrowana w repertorium tut. Sądu pod sygn. akt **X U 534/16**.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania oraz o zasądzenie od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 25).

Organ rentowy podtrzymał argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 24 listopada 2016 r. sprawa o sygn. akt X U 534/16 została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt X U 510/16 (k. 28). Połączone sprawy prowadzone są pod wspólną sygn. akt X U 510/16.

Postanowieniem z dnia 23 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowił zawiesić postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu o sygn. akt VIII U 226/16 (k. 29).

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowił podjąć zawieszony postępowanie w obu połączonych sprawach (k. 41).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. G. zawarła w dniu 20 sierpnia 2013 r. umowę o pracę na czas określony (od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.) z odwołującą E. O., prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...). Zgodnie z postanowieniami umowy o pracę ubezpieczona zobowiązała się do wykonywania pracy na stanowisku asystentki w

pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 7 100 zł brutto. Obowiązki pracownicze ubezpieczona miała wykonywać częściowo w kraju, częściowo zaś w L., co miało się wiązać się z koniecznością odbycia kilkukrotnych podróży zagranicznych.

W dniu 1 stycznia 2014 r. ubezpieczona zawarła z odwołującą kolejną umowę o pracę, na podstawie której odwołująca zatrudniła ubezpieczoną do dnia porodu ubezpieczonej.

Z uwagi na ciężę ubezpieczonej nie doszło do ani jednego wyjazdu służbowego do L., a tym samym nie zostało otwarte zagraniczne biuro odwołującej. W okresie absencji ubezpieczonej wnioskodawczyni nie zatrudniła pracownika na jej miejsce i wygasiła projekt, który miała realizować ubezpieczona.

Ubezpieczona została zgłoszona przez odwołującą – płatnika składek – do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownik w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r.

Od dnia 2 października 2013 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy w związku z chorobą związaną z ciążą. Za okres od dnia 2 października 2013 r. do dnia 3 listopada 2013 r. ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie chorobowe płatne ze środków płatnika składek. Organ rentowy dokonał wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 34. dnia niezdolności do pracy, tj. za okres od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r.

W dniu 25 lutego 2014 r. M. G. wystąpiła z roszczeniem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego. Organ rentowy wypłacił ubezpieczonej zasiłek macierzyński.

Do ustalenia podstawowy wymiaru w/w świadczeń przyjęto wynagrodzenie wskazane przez pracodawcę w druku Z – 3 za miesiąc wrzesień 2013 r. w kwocie 7 100 zł. Tym samym podstawę wypłaconego zasiłku stanowiła kwota 6 126,59 zł (7 100 zł – 13,71 %).

Decyzją z dnia 17 kwietnia 2014 r. (nr (...) - (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. postanowił przyjąć w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r. kwotę minimalnego wynagrodzenia jako miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne M. G. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) E. O.. Organ wydał decyzję w oparciu o ustalenie, że w toku kontroli nie wykazano żadnych efektów pracy oraz wkładu pracy ubezpieczonej odpowiednio do wysokości określonego w umowie o pracę wynagrodzenia. Jedynym materialnym dowodem świadczenia pracy przez ubezpieczoną były wydruki korespondencji mailowej z dnia 19 i 26 sierpnia 2013 r., prowadzonej w języku polskim. Brak było dowodów potwierdzających biegłą znajomość języka angielskiego ubezpieczonej, a przed podpisaniem umowy o pracę oraz obecnie płatnik składek nie stworzył tożsamego stanowiska pracy. W ocenie organu rentowego wynagrodzenie za pracę w kwocie 7 100 zł brutto miesięcznie zostało ustalone na takim poziomie, aby umożliwić uzyskanie jak najkorzystniejszych świadczeń.

Od decyzji organu rentowego z dnia 17 kwietnia 2014 r. odwołanie wniosła E. O., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyjęcie, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. G. stanowiła kwota 7 100 zł brutto.

Wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 2430/14 Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych wydanym na skutek odwołania E. O. (przy udziale zainteresowanej M. G.) od decyzji organu rentowego z dnia 17 kwietnia 2014 r. (nr (...) - (...)) zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyjął w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r. kwotę przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie jako miesięczną podstawę wymiaru składek M. G. na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe z tytułu zatrudnienia u płatnika składek E. O., zaś dalej idące odwołanie oddalił.

Sąd Okręgowy uznał, mając na uwadze rodzaj wykonywanych przez ubezpieczoną czynności służbowych, a także biorąc pod uwagę wysokość osiąganego dochodu przez odwołującą, że wynagrodzenie w kwocie ustalonej w umowie o pracę nie było w pełni uzasadnione. Sąd Okręgowy zważył, że ubezpieczona pracując w (...) zajmowała się głównie obsługą sekretariatu, prowadzeniem korespondencji, wysyłaniem przesyłek oraz samodzielnym prowadzeniem biura, a czynności te należą do nieskomplikowanych czynności administracyjnych. Sąd Okręgowy uznał jednak, że decyzja

organu rentowego jest nieprawidłowa w zakresie, w jakim przyjmuje kwotę minimalnego wynagrodzenia jako miesięczną podstawę wymiaru składek ubezpieczonej. W ocenie Sądu Okręgowego zasadnym było ustalenie kwoty przeciętnego wynagrodzenia jako miesięcznej podstawy wymiaru składek ubezpieczonej.

Od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 25 sierpnia 2015 r. (sygn. akt VIII U 2430/14) apelację wywiodła E. O..

Wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 363/16 wydanym na skutek apelacji E. O. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 25 sierpnia 2015 r. (sygn. akt VIII U 2430/14) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację.

Sąd Apelacyjny w pełni zaaprobował ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny i podkreślił, że przedmiotem zarzutu organu rentowego nie była pozorność łączącej ubezpieczoną i odwołującą umowy o pracę, a jedynie wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej. Sąd Apelacyjny podniósł, że alimentacyjny charakter świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca, stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki, nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie, oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej.

Decyzją z dnia 23 grudnia 2015 r. (nr (...) - (...)), wydaną w oparciu o wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 25 sierpnia 2015 r. (sygn. akt VIII U 2430/14) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. zmienił decyzję z dnia 17 kwietnia 2014 r. (nr (...) - (...)) w ten sposób, iż stwierdził, że w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 r. do dnia 25 lutego 2014 r. należy przyjąć kwotę przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie jako miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne M. G. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) E. O..

Odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 23 grudnia 2015 r. wniosła E. O..

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 226/16 Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych umorzył postępowanie w sprawie z odwołania E. O. od decyzji organu rentowego z dnia 23 grudnia 2015 r. w związku z cofnięciem przez odwołującą odwołania wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Decyzją z dnia 7 czerwca 2016 r. (znak (...) - (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił ubezpieczonej M. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 14 lipca 2014 r., zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 15 lipca 2014 r. do dnia 25 sierpnia 2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od dnia 26 sierpnia 2014 r. do dnia 23 lutego 2015 r. od podstawy wymiaru 6 126,59 zł i przyznał ubezpieczonej M. G. prawo do wypłaty w/w świadczeń w okresie od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 23 lutego 2015 r. od podstawy 3 149,64 zł.

Decyzją z dnia 27 czerwca 2016 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. zobowiązał M. G. do zwrotu na fundusz chorobowy nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r. w kwocie 11 212,99 zł oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. w kwocie 5 160,35 zł, wraz z odsetkami w wysokości 3 688,21 zł – łącznie 20 061,55 zł, oraz uchylił decyzję z dnia 23 czerwca 2014 r. (znak: (...)).

Dowód: Akta orzecznicze organu rentowego (w załączeniu do akt sprawy)

Postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 29.12.2016 r. (sygn. akt VIII U 226/16) (k. 39 – 41)

Kopia dokumentów z akt sprawy Sądu Okręgowego we Wrocławiu o sygn. VIII U 2430/14, tj.: wniosku o przywrócenie terminu do odwołania, odwołania, odpowiedzi na odwołanie, zaskarżonej decyzji, wyroku z dnia 25.08.2015 r. z uzasadnieniem, wyroku SA z dnia 18.08.2016 r. (w załączeniu do akt sprawy)

Przesłuchanie wnioskodawczyni (k. 53, 54; płyta CD)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Postępowanie wywołane wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 7 czerwca 2016 r. (znak (...) - (...)) podlegało umorzeniu w związku z cofnięciem odwołania przez wnioskodawczynię, o czym Sąd orzekł jak **w punkcie I sentencji wyroku.**

Wydając przedmiotowe rozstrzygnięcie Sąd miał na uwadze treść przepisu art. 203 § 1 k.p.c., w myśl którego pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku, oraz przepisu art. 203 § 4 k.p.c., zgodnie z którym sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika, że cofnięcie odwołania i zrzeczenie się roszczenia nie było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego ani nie zmierzało do obejścia prawa, nie naruszało też usprawiedliwionego interesu ubezpieczonej.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 26 czerwca 2016 r. (znak: (...)) podlegało oddaleniu w przeważającym zakresie, jako bezzasadne.

W zaskarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. zobowiązał M. G. do zwrotu na fundusz chorobowy nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 listopada 2013 r. do dnia 24 lutego 2014 r. w kwocie 11 212,99 zł oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 25 lutego 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. w kwocie 5 160,35 zł, wraz z odsetkami w wysokości 3 688,21 zł – łącznie 20 061,55 zł. Zaskarżając przedmiotową decyzję odwołująca wniosła o jej zmianę poprzez uchylenie nałożonego na ubezpieczoną obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Wobec stanowisk stron rzeczą Sądu w niniejszym postępowaniu było ustalenie, czy pobrane przez ubezpieczoną M. G. świadczenia miały charakter świadczeń nienależnie pobranych, i czy jako takie podlegały zwrotowi.

W myśl art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. Nr 60, poz. 636) jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15 – 17 i art. 59 ust. 6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11 (zgodnie z którym jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający te świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, kwoty nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych podlegają zwrotowi bez odsetek). Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (art. 84 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Ustalone przez Sąd Rejonowy okoliczności faktyczne zaistniałe w niniejszej sprawie uzasadniają twierdzenie, że decyzja organu rentowego w zakresie, w jakim nakłada na ubezpieczoną obowiązek zwrotu pobranych świadczeń, odpowiada prawu. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że w dniu zawarcia między ubezpieczoną M. G. a odwołującą E. O. umowy o pracę ubezpieczona była w trzecim miesiącu ciąży – musiała więc niewątpliwie posiadać świadomość stanu, w jakim się znajduje. Jak wynika ze złożonych przed tut. Sądem wyjaśnień wnioskodawczyni, ubezpieczona została przez wnioskodawczynię zatrudniona w celu realizacji projektu, który koncentrował się na kwestiach dotyczących udzielania pożyczek hipotecznych Polakom, mieszkającym w Wielkiej Brytanii. Wynagrodzenie ubezpieczonej zostało ukształtowane na bardzo wysokim poziomie, pomimo jej braku doświadczenia, a także braku wyższego wykształcenia. Co więcej - w celu realizacji projektu ubezpieczona miała odbywać podróże służbowe do L. kilka razy w miesiącu. W założeniu ubezpieczona miała się przemieszczać między Polską a Wielką Brytanią samolotem, czego ubezpieczona była świadoma w momencie zawierania umowy o pracę. Łącząc wiedzę ubezpieczonej w tym zakresie ze świadomością stanu ciąży ubezpieczona musiała zdawać sobie sprawę, że wypełnienie obowiązku pracowniczego związanego z odbywaniem zagranicznych podróży służbowych będzie utrudnione lub wręcz niemożliwe. Podkreślić należy także, że już około miesiąc po zawarciu umowy o pracę ubezpieczona rozpoczęła absencję chorobową związaną z ciążą. Choć czas trwania projektu, dla którego realizacji odwołująca zatrudniła ubezpieczoną, był przewidziany do końca czerwca 2014 r., zaś odwołująca nie zatrudniła nowego pracownika w miejsce ubezpieczonej, która przebywała na zwolnieniu chorobowym, nie powierzyła również innemu pracownikowi ani też sama nie przejęła zadań związanych z przedmiotowym projektem, które w założeniu miała wykonywać ubezpieczona. Odwołująca wygasła projekt, a na pytanie o przyczynę jego wygaszenia wyjaśniła, że wszystkie osoby, jakie miały nim być objęte, właśnie wróciły z Wielkiej Brytanii do Polski, przez co nie chciała kontynuować projektu.

W ocenie Sądu opisane okoliczności potwierdzają tezę, zgodnie z którą ukształtowanie w umowie o pracę, zawartej między ubezpieczoną a odwołującą, wynagrodzenia przysługującego ubezpieczonej w kwocie 7 100 zł miesięcznie, związane było z chęcią pozyskania przez ubezpieczoną wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w sytuacji zbliżającego się porodu. Pobierając świadczenia z ubezpieczenia społecznego, wyliczone od postawy wymiaru składki odpowiadającej wynagrodzeniu ustalonymu w umowie o pracę, ubezpieczona musiała zdawać sobie sprawę, że świadczenia te nie przysługują jej w takiej wysokości, w jakiej ubezpieczona je pobiera.

Sąd zważył także, że zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008 r. (I UK 173/07 – publ. portal orzeczeń SN), sąd ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją, od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁹ k.p.c. ani nie podważyła jej skuteczności w inny, prawem przewidziany, sposób. W tym zakresie decyzja organu rentowego jest więc wiążąca. Skoro zaś odwołująca nie zdołała podważyć skuteczności decyzji organu rentowego z dnia 17 kwietnia 2014 r., z dnia 23 grudnia 2015 r. oraz z dnia 7 czerwca 2016 r., to Sąd Rejonowy jest przedmiotowymi decyzjami związany.

Z uwagi na powyższe oraz w świetle przepisów ustawy systemowej oraz ustawy zasiłkowej Sąd nie znalazł podstaw do uchylenia nałożonego na ubezpieczoną obowiązku zwrotu pobranych nienależnie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, co znalazło wyraz w punkcie II in fine sentencji wyroku.

Podejmując przedmiotowe rozstrzygnięcie Sąd działał w oparciu o dowody z dokumentów, wskazane w treści uzasadnienia, albowiem ich wiarygodność i autentyczność nie budziła wątpliwości stron ani Sądu, a także w oparciu o wyjaśnienia odwołującej. Wobec nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na termin rozprawy prawidłowo wezwanej ubezpieczonej, Sąd pominął dowód z jej przesłuchania.

Sąd zważył dalej, że nie znajduje natomiast uzasadnienia na gruncie przepisów prawa i utrwalonych poglądów judykatury stanowisko organu rentowego co do sposobu naliczania odsetek od świadczenia nienależnie pobranego.

W wyroku z dnia 3 lutego 2010 r. (sygn. akt I UK 210/09, LEX nr 585713) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że odesłanie do zasad prawa cywilnego w art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie dotyczy określenia terminu, od którego dłużnik pobierający nienależnie świadczenie z ubezpieczenia społecznego spóźnia się z jego zwrotem. Nie jest to materia zasad prawa cywilnego, lecz prawa ubezpieczeń społecznych. Określenia terminu, od którego należą się odsetki od świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także od świadczeń podlegających zwrotowi, należy poszukiwać w prawie ubezpieczeń społecznych, a nie w prawie cywilnym.

Rozwinięcie powyższego stanowiska Sądu Najwyższego nastąpiło w licznych orzeczeniach sądów apelacyjnych, zajmujących się materią przedmiotowego zagadnienia. W wyroku z dnia 18 października 2013 r. (sygn. akt III AUa 229/13, LEX nr 1391864) Sąd Apelacyjny w Gdańsku wskazał, że żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia następuje przez doręczenie dotyczącej tego decyzji (można powiedzieć, że staje się wymagalne w tym momencie, a nie w czasie spełniania świadczeń). Z tą chwilą następuje też wymagalność (w prawnym znaczeniu według prawa cywilnego – art. 359 § 2 k.c.) roszczenia o odsetki, gdyż od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego (art. 481 § 1 k.c.). Z tą też chwilą rozpoczyna się bieg przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek.

Podobnie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 21 marca 2013 r. (sygn. akt III AUa 1311/12), wskazując, że dopiero od dnia następnego po dacie doręczenia ubezpieczonemu decyzji należy liczyć stan opóźnienia w zwrocie organowi nienależnie pobranych świadczeń (...) Tym samym brak było podstaw do obciążania wnioskodawcy odsetkami za okres sprzed wydania decyzji, jak to uczynił organ rentowy w jej treści.

W wyroku z dnia 28 stycznia 2016 r. (sygn. akt III AUa 736/15, LEX nr 2025563) Sąd Apelacyjny w Poznaniu wskazał: Nie można utrzymywać, że świadczenia wypłacone na podstawie pozostającej w obrocie prawnym decyzji administracyjnej jako nienależne podlegały zwrotowi w dacie wypłaty, choćby przesłanki przyznania świadczenia w rzeczywistości nie istniały lub odpadły. Świadczenia w myśl art. 84 u.s.u.s. i art. 138 u.e.r.f.u.s., uważane za nienależne, podlegają zwrotowi dopiero wtedy, gdy organ rentowy wyda stosowną decyzję administracyjną. Zatem organ rentowy powinien naliczać odsetki ustawowe od nienależnie pobranego świadczenia od dnia doręczenia osobie zobowiązanej decyzji obligującej do zwrotu takiego świadczenia, gdyż dopiero od tej daty osoba taka pozostaje w zwłoce ze spełnieniem świadczenia.

Uwzględniając powyższe należy, w ocenie Sądu, uznać za nietrafne stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym stosując ogólne zasady prawa cywilnego, zasadnym jest żądanie od ubezpieczonej zwrotu odsetek za okres od dnia następnego po dniu wypłaty świadczenia do dnia wydania decyzji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd **w punkcie II sentencji wyroku** na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w części w ten sposób, że uchylił nałożony na ubezpieczoną obowiązek zwrotu odsetek w kwocie 3 688,21 zł, natomiast w pozostałym zakresie odwołanie oddalił.

Oddalając wniosek odwołującej o zwrot kosztów zastępstwa procesowego Sąd wziął pod uwagę, że odwołanie od zaskarżonej decyzji z dnia 26 czerwca 2016 r. zostało uwzględnione jedynie w niewielkim zakresie, dotyczącym roszczenia odsetkowego, nie zaś roszczenia głównego. Odnosząc się natomiast do odwołania od decyzji z dnia 7 czerwca 2016 r. Sąd zważył, że wobec skutecznego cofnięcia odwołania wnioskodawczynię należy uznać za stronę przegrywającą sprawę. Biorąc pod uwagę powyższe wniosek odwołującej o zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego nie mógł zostać uwzględniony, o czym Sąd orzekł jak **w punkcie III sentencji wyroku**.

W punkcie IV sentencji wyroku nieuiszczonymi kosztami sądowymi w postaci opłaty od pozwu Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 36 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.) obciążył Skarb Państwa, gdyż strony postępowania zwolnione były od obowiązku ich poniesienia z mocy art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy.